

Giorgio de Chirico: aurás migrén ihlette a metafizikus festészetet?

Neurological Disorders in Famous Artists –

Part 3. Front Neurol Neurosci. Basel, Karger, 2010, vol 27, pp 29–45 ;

Apud Univadis, 05. 12. 2022 ; elitmed.hu

Kulcsszavak: orvostörténet, művészettörténet, festészet, Giorgio de Chirico

Forrás Internet-helye: <https://www.karger.com/Article/Abstract/311190> ;

[https://www.univadis.de/viewarticle/b363c936-6a15-495b-b3e1-](https://www.univadis.de/viewarticle/b363c936-6a15-495b-b3e1-136b0f8789fc?uac=347207CJ&u=g7Nnk16ewguWS5hWLN23V%2F9E96keG%2B95Js9Lm6D2gtUI4Soq8URsQKrZIarLAUYJ&sso=true&ecd=mkm_ret_221216_uni-DE_TSPE-ExcNews_5051988&utm_content=5051988&utm_term=&utm_medium=email&uuid=b363c936-6a15-495b-b3e1-136b0f8789fc&utm_source=adhoc%20email&utm_campaign=adhoc_de_tspe-excnews-email2_20221211_ann)

[136b0f8789fc?uac=347207CJ&u=g7Nnk16ewguWS5hWLN23V%2F9E96keG%2B95Js](https://www.univadis.de/viewarticle/b363c936-6a15-495b-b3e1-136b0f8789fc?uac=347207CJ&u=g7Nnk16ewguWS5hWLN23V%2F9E96keG%2B95Js9Lm6D2gtUI4Soq8URsQKrZIarLAUYJ&sso=true&ecd=mkm_ret_221216_uni-DE_TSPE-ExcNews_5051988&utm_content=5051988&utm_term=&utm_medium=email&uuid=b363c936-6a15-495b-b3e1-136b0f8789fc&utm_source=adhoc%20email&utm_campaign=adhoc_de_tspe-excnews-email2_20221211_ann)

[9Lm6D2gtUI4Soq8URsQKrZIarLAUYJ&sso=true&ecd=mkm_ret_221216_uni-](https://www.univadis.de/viewarticle/b363c936-6a15-495b-b3e1-136b0f8789fc?uac=347207CJ&u=g7Nnk16ewguWS5hWLN23V%2F9E96keG%2B95Js9Lm6D2gtUI4Soq8URsQKrZIarLAUYJ&sso=true&ecd=mkm_ret_221216_uni-DE_TSPE-ExcNews_5051988&utm_content=5051988&utm_term=&utm_medium=email&uuid=b363c936-6a15-495b-b3e1-136b0f8789fc&utm_source=adhoc%20email&utm_campaign=adhoc_de_tspe-excnews-email2_20221211_ann)

[DE_TSPE-](https://www.univadis.de/viewarticle/b363c936-6a15-495b-b3e1-136b0f8789fc?uac=347207CJ&u=g7Nnk16ewguWS5hWLN23V%2F9E96keG%2B95Js9Lm6D2gtUI4Soq8URsQKrZIarLAUYJ&sso=true&ecd=mkm_ret_221216_uni-DE_TSPE-ExcNews_5051988&utm_content=5051988&utm_term=&utm_medium=email&uuid=b363c936-6a15-495b-b3e1-136b0f8789fc&utm_source=adhoc%20email&utm_campaign=adhoc_de_tspe-excnews-email2_20221211_ann)

[ExcNews_5051988&utm_content=5051988&utm_term=&utm_medium=email&uuid=b3](https://www.univadis.de/viewarticle/b363c936-6a15-495b-b3e1-136b0f8789fc?uac=347207CJ&u=g7Nnk16ewguWS5hWLN23V%2F9E96keG%2B95Js9Lm6D2gtUI4Soq8URsQKrZIarLAUYJ&sso=true&ecd=mkm_ret_221216_uni-DE_TSPE-ExcNews_5051988&utm_content=5051988&utm_term=&utm_medium=email&uuid=b363c936-6a15-495b-b3e1-136b0f8789fc&utm_source=adhoc%20email&utm_campaign=adhoc_de_tspe-excnews-email2_20221211_ann)

[63c936-6a15-495b-b3e1-](https://www.univadis.de/viewarticle/b363c936-6a15-495b-b3e1-136b0f8789fc?uac=347207CJ&u=g7Nnk16ewguWS5hWLN23V%2F9E96keG%2B95Js9Lm6D2gtUI4Soq8URsQKrZIarLAUYJ&sso=true&ecd=mkm_ret_221216_uni-DE_TSPE-ExcNews_5051988&utm_content=5051988&utm_term=&utm_medium=email&uuid=b363c936-6a15-495b-b3e1-136b0f8789fc&utm_source=adhoc%20email&utm_campaign=adhoc_de_tspe-excnews-email2_20221211_ann)

[136b0f8789fc&utm_source=adhoc%20email&utm_campaign=adhoc_de_tspe-excnews-](https://www.univadis.de/viewarticle/b363c936-6a15-495b-b3e1-136b0f8789fc?uac=347207CJ&u=g7Nnk16ewguWS5hWLN23V%2F9E96keG%2B95Js9Lm6D2gtUI4Soq8URsQKrZIarLAUYJ&sso=true&ecd=mkm_ret_221216_uni-DE_TSPE-ExcNews_5051988&utm_content=5051988&utm_term=&utm_medium=email&uuid=b363c936-6a15-495b-b3e1-136b0f8789fc&utm_source=adhoc%20email&utm_campaign=adhoc_de_tspe-excnews-email2_20221211_ann)

[email2_20221211_ann](https://www.univadis.de/viewarticle/b363c936-6a15-495b-b3e1-136b0f8789fc?uac=347207CJ&u=g7Nnk16ewguWS5hWLN23V%2F9E96keG%2B95Js9Lm6D2gtUI4Soq8URsQKrZIarLAUYJ&sso=true&ecd=mkm_ret_221216_uni-DE_TSPE-ExcNews_5051988&utm_content=5051988&utm_term=&utm_medium=email&uuid=b363c936-6a15-495b-b3e1-136b0f8789fc&utm_source=adhoc%20email&utm_campaign=adhoc_de_tspe-excnews-email2_20221211_ann) ; **Földényi László előadása:**

[https://www.museumsfernsehen.de/laszlo-foeldenyi-die-vielschichtigkeit-der-](https://www.museumsfernsehen.de/laszlo-foeldenyi-die-vielschichtigkeit-der-melancholie-in-de-chiricos-metaphysischen-bildern-hamburger-kunsthalle/)

[melancholie-in-de-chiricos-metaphysischen-bildern-hamburger-kunsthalle/](https://www.museumsfernsehen.de/laszlo-foeldenyi-die-vielschichtigkeit-der-melancholie-in-de-chiricos-metaphysischen-bildern-hamburger-kunsthalle/)

Giorgio de Chirico (1888-1978) szürrealista festőművész, a metafizikus festészet megteremtője.

Képein a hús-vér embereket arctalan próbababaként ábrázolta, a máskor zsúfolásig megtelt tereket a magány és az üresség hangulatával ruházta fel. A légüres tereket esetenként egy-egy antik szobortorzó vagy füstölgő mozdony törte meg. A nyomasztó árnyak hangulatát a magányos szobákban lévő eleven tárgyak tették izgalmassá. Ezek mind a művész álomképeiből összeállt világot tükrözik. Képein elhagyatott terek, klasszikus szobrok, sötét árkadok, magányos alakok nyomasztó épületek láthatók. Jellemző festménye: *A Nagy Metafizikus* (1917).

Az ezredforduló környékén orvosok és művészettörténészek kezdték találgatni, hogy mi ihlethette de Chirico látomásait. Neurológusok szerint a válasz a migrénes rohamokat előrejelző, figyelmeztető előjelekben, a migrénes aurában keresendő. Chirico művészetében az éles kontúrok és feszültséget közvetítő vizuális hatások, fények és éles vonások, amelyek között sok a vissza-visszatérő elem, az aurás migrén által kiváltott érzékszervi hatásokat mintázzák. A fejfájásra figyelmeztető jelek – többek között a fényfelvillanások, a sötét foltok, a hang- és fényérzékenység, a hányinger, a lüktető, pulzáló, egyre erősödő fájdalom – és más, migrénre jellemző tünetek, mint például a *déjà vu* és annak ellentéte, a *jamais vu* jelensége, nyomon követhetők Chirico festményein.

Dr. Klaus Podoll pszichiáter „*Arte emicranica*” c. könyvében Bingeni Szent Hildegárd, Blaise Pascal és Lewis Carroll hasonló tüneteit idézi. Szerinte a festőnek is gyakori fejfájásai voltak, amelyeket az aurás migrénhez társítható látomások kísértek. Chirico egyik első metafizikus festménye, az „Egy őszi délután rejtélye” is a migrén hatását tükrözi. E festmény keletkezésének körülményeit rögzítve, Chirico szinte minden mondatával a migrén egy-egy tünetét írja le. Podoll a festő „*Hebdomeros*” c. verses esszéjét is bizonyítékként idézi, amelyben az érzéki benyomások sokaságát vonultatja fel: ízek, szagok, optikai hallucinációk, látótérkiesés (szkotóma), fotofóbia, éjszakai fantazmagóriák, testképzavarok (Alice Csodaországban szindróma, makroszomatognózia).